

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 25 lipca 2014 r.

PS-KNPS.431.6.20.2014.HS

**Pani
Izabela Lisowska
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Ząbkowicach Śląskich
Osiedle XX-lecia 52
57-200 Ząbkowice Śląskie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 07-09 maja 2014 r. na podstawie art. 22 pkt 8, art.126 i art.127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.) oraz § 5 rozporządzenia z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005r. Nr 61, poz. 543 ze zm.) zespół kontrolny w składzie:- Helena Sławska – starszy inspektor wojewódzki – przewodniczący zespołu, - Urszula Szczebłowska – starszy inspektor wojewódzki z Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przeprowadził kontrolę kompleksową w Ośrodku Pomocy Społecznej w Ząbkowicach Śląskich z zakresu zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej, realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, realizacji zadań własnych gminy, realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej oraz realizacji wybranych zadań z art. 110 ust.1 ustawy o pomocy społecznej obejmującą okres od 1 stycznia 2013 r. do dnia kontroli.

W okresie objętym kontrolą funkcję Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej pełniła Pani Izabela Lisowska, która z racji zajmowanego stanowiska jest odpowiedzialna za wykonywanie zadań w zakresie kontrolowanych zagadnień.

Podpisany w dniu 03 lipca 2014 r. protokół z przedmiotowej kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenił pozytywnie z nieprawidłowościami wykonywanie zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Ząbkowicach Śląskich w kontrolowanym zakresie.

W trakcie kontroli stwierdzono, że osoby zatrudnione w Ośrodku na stanowisku Kierownika i pracowników socjalnych, realizujące pracę socjalną w środowisku, posiadają wymagane ustawą kwalifikacje, z wyjątkiem Pani Justyny Jankojć, która pomimo braku wymaganych ustawą kwalifikacji, w 2013 r. zajmowała stanowisko pracownika socjalnego, realizowała pracę socjalną w środowisku (przeprowadzała rodzinne wywiady środowiskowe) i pobierała dodatek, o którym mowa w art.121 ust.3a w wys. 250 zł. Od 01.01.2014 r. zajmuje stanowisko aspiranta pracy socjalnej.

W trakcie kontroli stwierdzono, że OPS w Ząbkowicach Śląskich nie spełnia współczynnika zatrudnienia pracowników socjalnych w stosunku do liczby mieszkańców gminy określonego w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, ponieważ na 22 501 mieszkańców (stan na dzień na dzień 31.03.2014 r.) zatrudnionych było 9 pracowników socjalnych. Mając na uwadze powyższe oraz wielorakość zadań, jakie realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej, a w szczególności mając na względzie, jakość świadczonej pracy socjalnej na rzecz osób

korzystających z pomocy Ośrodka koniecznym jest dostosowanie poziomu zatrudnienia do wskaźnika określonego w ustawie o pomocy społecznej.

Organ kontrolny podczas kontroli ustalił, że Gmina Ząbkowice Śląskie realizowała następujące zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust.1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19 i 20. Zadania wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 7, 8, 9 i 12 nie były realizowane, gdyż w okresie objętym kontrolą nie były składane wnioski w przedmiotowym zakresie.

Gmina realizowała także zadania własne dotyczące art. 17 ust. 2 pkt 1, 4 i 5. Natomiast zadania wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 2 i 3 nie były realizowane. W przypadku zadania dotyczącego (art. 17 ust.1 pkt 2) przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie gmina nie posiada uchwały w tym zakresie.

Ponadto stwierdzono, że Gmina wykonywała zadania zlecone z zakresu administracji rządowej wskazane w art. 18 ust. 1 pkt 3 oraz 6. W przypadku (art.18 ust.1 pkt 6) w 2013 r. zadanie było realizowane zgodnie z ustawą z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – Dz. U. Nr 267, poz. 2259 ze zm. a od 2014 r. realizowane jest na podstawie Uchwały nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania na lata 2014-2020. Gmina Ząbkowice Śląskie nie realizowała natomiast pozostałych zadań wynikających z art. 18 ust. 1 pkt 4, 5, 7, 8 i 9 z uwagi na brak zgłoszeń.

OPS w Ząbkowicach Śląskich realizował również zadania wskazane w art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej tj. corocznie składał radzie gminy sprawozdania z działalności Ośrodka, przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej oraz zgodnie z art.110 ust. 4 koordynował realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Ząbkowice Śląskie przyjętej w dniu 31 stycznia 2011 r. Uchwałą Nr IV/4/2011 Rady Miejskiej Ząbkowic Śląskich.

Kierownik OPS nie wytaczał powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy (art.110 ust. 5 ustawy), gdyż nie występowała taka konieczność. Jednakże osobom zgłaszającym się do Ośrodka udzielano na bieżąco informacji o takich możliwościach.

Ośrodek nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami (art.110 ust. 6 ustawy), ponieważ nie było takiej potrzeby. Osobom zgłaszającym się do OPS udostępniane były druki oraz na bieżąco udzielane były wszelkie informacje w tym zakresie.

W toku kontroli sprawdzono pod względem merytorycznym, akta osób otrzymujących świadczenia w formie zasiłków okresowych, stałych, zasiłków celowych, specjalnych zasiłków celowych oraz pomocy w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Dokonano kontroli akt osób otrzymujących pomoc na podstawie ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” i Uchwały z dnia 10 grudnia 2013 r. jak również analizy dokumentacji osób ponoszących odpłatność za pobyt w Domu Pomocy Społecznej oraz osób, którym udzielono pomocy po zwolnieniu z zakładu karnego, którym sprawiono pogrzeb oraz którym udzielono pomocy na pokrycie kosztów schronienia i posiłku oraz przyznano pomoc na skutek wystąpienia zdarzenia losowego.

Na sformułowanie oceny, oprócz ustaleń pozytywnych, wpływ miały również następujące nieprawidłowości:

- 1) brak wymaganych kwalifikacji u osoby zatrudnionej na stanowisku pracownika socjalnego,
- 2) brak spełnienia wskaźnika zatrudnienia pracowników socjalnych świadczących pracę socjalną w środowisku proporcjonalnie do liczby ludności Gminy,
- 3) brak wywiadu środowiskowego do decyzji uchylającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,

- 4) niewłaściwe oznaczenie organu w decyzjach potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- 5) przeliczenie odpłatności strony za pobyt w domu pomocy społecznej w przypadku, gdy zmiana dochodu osoby nie przekroczyła 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej oraz brak przeliczenia odpłatności strony za pobyt w domu pomocy społecznej w przypadku, gdy zmiana dochodu osoby przekroczyła 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej
- 6) nieuzasadnione przeliczenie wysokości zasiłku stałego osoby, u której zmiana dochodu nie przekroczyła 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
- 7) brak aktualizacji wywiadu w przypadku osoby pobierającej zasiłek stały,
- 8) brak uchwały dotyczącej ustalenia wysokości zasiłku na ekonomiczne usamodzielnienie oraz szczegółowych warunków przyznawania i zwrotu tego świadczenia, zgodnie z art. 43 ust. 10 oraz art. 96 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej,

W trakcie kontroli dokonano następujących ustaleń:

W trakcie kontroli stwierdzono, że w przypadku sprawy dotyczącej uchylecia decyzji potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w sprawie Nr 1 (A.J.) do decyzji Nr OPS.8116/zdr/uch/15/2013 z dnia 14.04.2013 r. nie został sporządzony wywiad środowiskowy. Informacja mająca wpływ na wydanie decyzji uchylającej została dopisana do wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 22.01.2013 r.

W skontrolowanych sprawach Nr 1 A.J. w decyzjach Nr OPS.8216/zdr/3/2013 z dn. 22.01.2013 r., Nr OPs.8116/zdr/uch/15/2013 z dn. 15.04.2013 r. i w sprawie Nr 2 (Ł.Ł.) w decyzji Nr OPS.8216/zdr/5/2013 z dn. 07.03.2013 r. potwierdzających i w jednej decyzji uchylającej prawo do bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych wskazano niewłaściwy organ wydający te decyzje. Organem właściwym zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych jest wójt, burmistrz, prezydent miasta, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy, a nie Ośrodek Pomocy Społecznej w Ząbkowicach Śląskich.

W sprawie nr 2 (J.A.) dot. ustalania miesięcznej odpłatności strony za pobyt w domu pomocy społecznej, Ośrodek dokonał zmiany decyzji Nr OPS.8226/dps/66/2012 z dn. 23.11.2012 r., w której odpłatność została ustalona w wys. 620,84 zł (tj. 70% dochodu strony 886,92 zł). Od marca 2013 r. mimo, że dochód strony nie zmienił się o 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej (wzrost dochodu o kwotę 33,78 zł) wydano decyzję Nr OPS.8226/dps/39/2013 z dn. 04.04.2013 r. zmieniającą odpłatność strony do kwoty 644, 49 zł (tj. 70% dochodu strony 920,70 zł). Od marca 2014 r. dochód strony wynosi natomiast 941,19 zł (wzrost dochodu o kwotę 54,27 zł) w związku z powyższym zmiana odpłatności strony za dom pomocy społecznej powinna nastąpić od 01.04.2014 r.

W skontrolowanych sprawach dotyczących przyznawania i wypłaty zasiłku stałego stwierdzono, że w sprawie Nr 2 (E.B.) do decyzji Nr OPS.8210/a/3/2014 z dnia 13.01.2014 r. nie sporządzono aktualizacji wywiadu środowiskowego. Informację o zmianie dochodu strony poprzez nabycie uprawnień do dodatku mieszkaniowego dopisano do wywiadu przeprowadzonego w dniu 26.09.2013 r. Powyższe postępowanie jest niezgodne z zapisem art. 107 ust.4 o pomocy społecznej zgodnie, z którym w przypadku ubiegania się o przyznanie świadczeń pomocy społecznej po raz kolejny, a także gdy nastąpiła zmiana danych zawartych w wywiadzie, sporządza się aktualizację wywiadu. W tej samej sprawie stwierdzono również, iż decyzją Nr OPS.8210/a/3/2014 z dnia 13.01.2014 r. przeliczono wysokość świadczenia ustalonego decyzją Nr OPS.8210/a/52a/2012 z dnia 10.10.2012 r. z kwoty 482,90 zł m-nie do kwoty 529 zł w grudniu 2013 r. i do kwoty 473,21 zł m-nie od stycznia 2014 r. pomimo braku zmiany dochodu strony o kwotę nieprzekraczającą 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, a ponadto zmiana decyzji została dokonana od miesiąca poprzedzającego powzięcie informacji przez Ośrodek o obniżeniu dochodu strony.

Wydział Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przesyła do realizacji następujące zalecenie:

1. Mając na uwadze liczbę mieszkańców oraz ilość pracowników socjalnych realizujących pracę socjalną w terenie, doprowadzić do zatrudnienia pracowników socjalnych do poziomu określonego w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.
Podstawa prawna: art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.).
Termin wykonania: niezwłocznie.
2. Dodatek do wynagrodzenia 250 złotych przysługujący pracownikowi socjalnemu, do którego obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku, wypłacać tylko zatrudnionym pracownikom socjalnym spełniającym wymogi kwalifikacyjne do wykonywania tego zawodu określone przepisami ustawy o pomocy społecznej. W przypadku pracownika nie posiadającego uprawnień do wykonywania zawodu dokonać zwrotu środków finansowych pozyskanych z budżetu państwa w ramach dotacji na wypłatę dodatku, zgodnie z przekazaną Gminie dotacją z budżetu państwa wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.
Podstawa prawna: art. 121 ust 3a ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 182 ze zm.), art. 169 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 885 ze zm.).
Termin wykonania: 15 dni od daty doręczenia niniejszych zaleceń
3. Doprowadzić do sytuacji aby rodzinne wywiady środowiskowe zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej przeprowadzali wyłącznie do tego uprawnieni pracownicy socjalni.
Podstawa prawna: art. 107 ust. 3 i art. 116 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 182 ze zm.).
Termin wykonania: niezwłocznie
W przypadku wydawania decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych prawidłowo dokonywać oznaczenia Organu wydającego decyzję - właściwym dla wydania tej decyzji jest wójt (burmistrz, prezydent) gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy.
Podstawa prawna: art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.)
Termin wykonania: na bieżąco.
4. Przeliczenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej dokonywać w oparciu o art.106 ust. 3b ustawy o pomocy społecznej, tj. gdy kwota zmiany dochodu osoby przekroczyła 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej.
Mając na uwadze powyższe w sprawie Nr 2 (J.A.) należy zwrócić stronie nadpłacone kwoty z tytułu odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej za okres od kwietnia 2013 r. do marca 2014 r. w łącznej wysokości 283,80 zł oraz wydać decyzję zmieniającą wysokość odpłatności strony za dom pomocy społecznej do kwoty 658,27 zł m-nie od kwietnia 2014 r.
Podstawa prawna: art. 106 ust. 3b ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 182 ze zm.).
Termin wykonania: niezwłocznie.
5. Przeliczenia wysokości zasiłku stałego dokonywać w oparciu o art.106 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej, tj., gdy kwota zmiany dochodu osoby przekroczyła 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, przy czym zmiany tej należy dokonać od miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła faktyczna zmiana dochodu.
W sprawie nr 2 (E.B.) w związku z nadpłatą zasiłku stałego w grudniu 2013 r. należy zwrócić do budżetu państwa kwotę 46,10 zł wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, zaś powstałą niedopłatę za okres I-IV.2014 r. w łącznej kwocie 38,76 zł należy wyrównać stronie.

Podstawa prawna: art. 106 ust. 3a ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zm.); art. 169 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 885 ze zm.).

Termin wykonania: niezwłocznie, a w przypadku zwrotu świadczenia 15 dni od daty doręczenia niniejszych zaleceń

6. W przypadku ubiegania się o świadczenia z pomocy społecznej po raz kolejny, a także, gdy nastąpiła zmiana danych zawartych w wywiadzie sporządzać jego aktualizację. W wywiadzie pracownik socjalny dokonuje analizy i oceny sytuacji danej osoby/rodziny, formułuje wnioski z niego wynikające, co stanowi podstawę planowania pomocy

Podstawa prawna: art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 182 ze zm.), § 2 pkt. 5 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dn. 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu rodzinnego (Dz. U. z 2012 r., poz. 712).

Termin wykonania: na bieżąco

7. Podjąć działania zmierzające do podjęcia uchwały dot. ustalenia wysokości zasiłku na ekonomiczne usamodzielnienie oraz szczegółowych warunków przyznawania i zwrotu tego świadczenia.

Podstawa prawna: art. 43 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2014 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 182 ze zm.)

Termin wykonania: niezwłocznie.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity z 2013 r., Dz. U., poz. 182 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu.

W przypadku nie wniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tutaj Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Dorota Grzybowska
Z-CIA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. Pan Marcin Orzeszek
Burmistrz Ząbkowic Śląskich
Urząd Miejski w Ząbkowicach Śląskich
ul. 1 Maja 15
57-200 Ząbkowice Śląskie
2. a/a

